

[Etusivu](#) > ... > [Sinun Oikeutesi](#) > [Rikoksen Uhri](#) > [Uhrien Oikeudet Jäsenmaittain](#) > 3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Muutoksen hakeminen tuomioistuimen päätökseen edellyttää uhrilta siviilikanteen nostamista: uhri ei ole automaattisesti oikeudenkäynnin osapuoli.

Jos kante on pantu vireille eli tuomioistuin on hyväksynyt uhrin nostaman siviilikanteen, uhri ei voi hakea muutosta syyllisyyttä koskevaan päätökseen tai tuomioistuimen määräämään rangaistukseen. Uhrilla on oikeus hakea muutosta ainoastaan häntä koskeviin tuomion osiin.

Mitkä ovat uhrin oikeudet tuomion antamisen jälkeen?

Uhrilla on joka tapauksessa oikeus

- saada tieto päätöksestä, jonka mukaan rikoksenteikijää on kielletty olemassa yhteydessä häneen;
- Saada tieto tuomion täytäntöönpanosta (tuomitun vapauttamisesta, rangaistuksen lyhentämisestä, asuinpaikasta jne.); tiedot voi saada uhrien tukijärjestöstä tai suoraan [vankein- ja ehdonalaishoitolaitoksesta \(Service Pénitentiaire d'Insertion et de Probation, SPIP\)](#).
- pyytää tuomarilta, että rikoksenteikijää kielletään tapaamasta tai olemasta yhteydessä uhriin, jos rikoksenteikijä vapautetaan tilapäisesti, jos hänet päästetään ehdonalaiseen vapauteen tai jos hänen rangaistustaan lyhennetään tai muutetaan;
- saada tieto, jos tuomittu pakenee vankilasta, ja jos uhri itse tai hänen omaisensa ovat vaarassa;
- saada tukea uhrien tukijärjestöltä;
- siihen, että uhrin edut otetaan huomioon ennen tuomitun vapauttamista koskevan päätöksen tekemistä; esittää kirjallisia huomioita 15 päivän kuluessa ennen päätöksen tekemistä.

Jos uhri on nostanut siviilikanteen, hänellä on lisäksi oikeus

- saada tuomioistuimelta tieto oikeudesta kääntyä [rikosvahinkolautakunnan \(Commission d'Indemnisation des Victimes d'Infraction, CIVI\)](#) puoleen;
- asianajajan tarjoamaan oikeudelliseen edustukseen ja/tai oikeusapuun;
- saada tieto päätöksestä (päätöksen toimittaminen).

Tuomion täytäntöönpanon aikana uhrilla on oikeus

- 1) kääntyä oikeusviranomaisen puoleen, jos hänen etunsa vaarantuvat;
- 2) saada korvaus hänelle aiheutuneesta vahingosta vahingonkorvauksen tai muun soveltuvan keinon muodossa, tarvittaessa myös korjaavan oikeuden toimenpiteen avulla;
- 3) saada halutessaan tieto vankeusrangaistuksen päättymisestä rikosprosessilaissa määritellyissä tapauksissa ja siinä säädetyin edellytyksin;
- 4) tarvittaessa kotirauhan turvaamiseen.

Oikeusviranomaisen tehtävänä on taata nämä oikeudet täytäntöönpanon ajan rangaistuksen muodosta riippumatta.

Onko uhrilla oikeus saada tukea tai suojelua oikeudenkäynnin jälkeen? Kuinka kauan?

Oikeudenkäynnin jälkeen uhri voi pyytää asianajajan apua. Asianajaja antaa neuvoja kanteen nostamisen mahdollisuudesta ja siitä, miten päätös saatetaan ulosottomiehen käsiteltäväksi.

Uhri voi myös saada apua uhrien tukijärjestöiltä määräämättömän ajan.

Mitä tietoja uhrille annetaan siinä tapauksessa, että rikoksentekijä tuomitaan?

Jos rikoksentekijä tuomitaan, uhrille ilmoitetaan tuomiosta, jos siihen sisältyy määräyksiä, joilla rikoksentekijää kielletään olemasta yhteydessä uhriin tai tulemasta tämän asuntoon.

Jos uhri on nostanut siviilikanteen, hänelle toimitetaan kopio tuomiosta, johon sisältyvät tiedot annetusta rangaistuksesta.

Jos rikoksentekijä on tuomittu vankeuteen, uhrille voidaan ilmoittaa, kun harkitaan tuomitun vapauttamista ehdonalaiseen vankeuteen, ja uhrin näkemys voidaan ottaa huomioon.

Ilmoitetaanko uhrille, jos rikoksentekijä vapautuu (myös ennen määräaikaa tai ehdonalaiseen) tai pakenee vankilasta?

Jos henkilö on tuomittu tietyistä rikoksista (raiskaus, murha, murhayritys ja suurin osa seksuaalirikoksista), uhrille tai asianomistajalle voidaan pyynnöstä antaa suoraan tai asianajajan välityksellä tieto rikoksentekijän vapauttamisesta tuomion päättyessä.

Syyttäväviranomaisen tehtävänä on ilmoittaa uhrille tuomitun mahdollisesta paosta.

Voiko uhri osallistua vapauttamista tai ehdonalaiseen pääsyä koskevien päätösten tekemiseen? Voiko uhri esimerkiksi antaa tässä yhteydessä lausunnon tai hakea päätöksiin muutosta?

Jos on olemassa vaara, että tuomittu hakeutuu uhrin tai asianomistajan läheisyyteen, ja katsotaan, että tällaista kohtaamista on syytä välttää, tuomion täytäntöönpanosta vastaava tuomioistuimella sisällyttää päätökseen vankeusrangaistuksen tilapäisestä tai lopullisesta päättämisestä kiellon olla ottamatta yhteyttä uhriin tai asianomistajaan ja tarpeen mukaan kiellon lähestyä tämän asuntoa tai työpaikkaa (rikosprosessilain 712-16-2 §:n 2 momentti).

Tämä kiello on pakollinen (paitsi jos tehdään erityisin syin perusteltu eriävä päätös), jos henkilö on tuomittu jostakin rikosprosessilain 706-47 §:ssä tarkoitetusta rikoksesta (suurin osa seksuaalirikoksista, rikosprosessilain 712-16-2 §:n 2 momentti).

Tässä tapauksessa uhrille tai asianomistajalle ilmoitetaan toimenpiteestä ja mahdollisista seurauksista, joita tuomitulle aiheutuu kiellon noudattamatta jättämisestä (rikosprosessilain 712-16-2 §:n 3 momentti, ks. jäljempänä).

Asianomistajan (ei pelkän uhrin) asianajaja voi pyynnöstä osallistua kontradiktoriseen pääkäsittelyyn ja esittää huomionsa tuomarille, tuomioistuimelle ja rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavalle osastolle, kun tarkastellaan vähintään viideksi vuodeksi vankeuteen tuomitujen henkilöiden pyyntöjä päästä ehdonalaiseen.

Rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat tuomarit voivat ennen päätöksen tekemistä ilmoittaa uhrille tai asianomistajalle joko suoraan tai tämän asianajajan välityksellä, että hän voi esittää huomionsa kirjallisesti 15 päivän kuluessa tämän ilmoituksen antamisesta. Uhri tai asianomistaja voi esittää huomionsa tuomioistuimelle valitsemallaan tavalla.

Uhri ei voi hakea muutosta päätöksiin, jotka koskevat tuomitulle määrätyn rangaistuksen täytäntöönpanoa. Uhri voi kuitenkin esittää uuden kantelun, jos rikoksentekijä syyllistyy uusiin rikoksiin, tai ilmoittaa täytäntöönpanon seurannasta vastaavalle tuomarille tai syyttäjäviranomaiselle, jos tuomittu ei ole noudattanut häntä koskevia velvoitteita tai kieltoja, esimerkiksi jos hän ei noudata kieltoa olla lähestymättä uhria.

■ Päivitetty viimeksi: 02/07/2025

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.